

BIOTOPIA i Birkelundparken

Natur, oplevelser, læring & inspiration i Birkelundparken



Størstedelen af Albertslund er planlagt, og derved er kommunen blevet opdelt i boligområder, butikscentre og industriområder. Og så er cyklisterne adskilt fra bilisterne. Desværre er byen derved blevet adskilt fra naturen.

Selvom der er 60 % natur i Albertslund, så er naturen adskilt fra de 40 % by.

Naturen er først og fremmest Vestskoven, mens byen er relativt domineret af beton og asfalt. Derfor har Albertslund ry for at være en beton by. Der findes dog mange grønne områder såsom vandhuller, grønne rabatter og parker i byen. Den overvejende del af de grønne områder er såkaldt fattig natur, der mest består af græsser og et begrænset udvalg af træer og buske.

Kommunalbestyrelsen har i "Vision & strategi for 2016" besluttet, at vi skal have mere natur i Albertslund – 10 % mere!

Mere natur er naturligvis godt for naturen i sig selv, men lige så vigtigt er det, at den er god for byens borgere og generelt vigtig for udviklingen af fremtidens byer. For at skabe 10 % mere natur skal der arbejdes både kvantitativt og kvalitativt. Kvantitativt kan opnås ved at flere arealer udlægges til natur (grønne tage, facadebegrønning, grønne P-pladser mm.), men vigtigst er det at få skabt større kvalitet i naturen - større biodiversitet.

"10 % mere natur" er naturligvis et langsigtet projekt, og det vil tage år, men jo før man kommer i gang jo bedre. Projektet vil omfatte mange mindre og større projekter.

BIOTOPIA i Birkelundparken

Et godt sted at starte vil være ved at etablere "Biotopia" i Birkelundparken - et natur-, oplevelses-, lærings- og inspirationsprojekt.

Biotopia skal indarbejdes i selve parken, mest koncentreret i den minde ellipse ved Svinepytten (bassin T).

Biotopia påtænkes bl.a. indeholde:

- Det frie klasselokale
- Ved-/brændemur
- Sommerfugleland
- Danmarks største insekthotel
- Haveinsekthotel
- Pindsvinebo
- Humlebibo
- Fugle- og flagermuskasser
- Renovering af Svinepytten
- Indplantning af gode bibuske og -træer
- En stabil blomstereng og meget mere.

De forskellige elementer beskrives nærmere nedenfor.

Om Birkelundparken

Biotopia vil tage udgangspunkt i Birkelundparken, som den ser ud i dag, både arkitektonisk og landskabsmæssigt.

Birkelundparken er geometrisk opbygget, som en storellipse, med en mindre ellipse indeni. Storellipsen er omkranset af en bevoksning af træer og buske. En rand som nogle steder har skovkarakter. I den sydlige del af storellipsen findes en mindre ellipse omkranset af en smal bevoksning af træer og buske.

Størstedelen af parken udgøres af en åben slette primært med græs.

Randbevoksningen rundt om sletten er domineret af birketræer, dels de hjemmehørende vorte- og dunbirk og dels himalayabirk. Der er desuden nogle egetræer. I det åbne "skovbryn" ind mod Sletten findes forskellige buske bl.a. ildløn, tjørn, fjeldribs og slåen. Bevoksningen rundt om den mindre ellipse består også af forskellige træer og buske, der er bl.a. flere større egetræer og birk.

Længst mod syd findes et indtørret vandhul (bassin T) kaldet Svinepytten. Bassinet er anlagt ca. 1990. Der er tilløb af overfladevand, men med tiden har den ikke kunnet holde vand, og er i dag helt tilgroet. Midt i vandhullet er en forhøjning, som oprindeligt har været en ø i vandhullet. Der har tidligere været udlagt en ler-membran for at holde på vandet, men vandet trænger igennem, så den er næsten tør.

En enkelt næsten tilgroet stribe i den nordlige bevoksning af Birkelundparken er plantet til med bl.a. eksotiske træer som tibetansk kirsebær og der findes en bevoksning med frugttræer.

Mod nord er der etableret en chilensk mini mindelund med nogle få sydbøg.

BIOTOPIA i Birkelundparken

”Skovområdet” ved Herstedvester skole udnyttes dagligt af skolens elever – her fægtes, bygges huler, leges, løbes osv.

Parken er i dag forbindelseslinje mellem forskellige boligområder, skole og butikscenter. Der er et godt netværk af cykel- og gangstier som bruges flittigt.

Om naturen i Birkelundparken

Birkelundparken er et godt åndehul for beboerne, med plads og meget grønt - bl.a. hundeluftere anvender parken meget. Desværre har området en ensidig bevoksning, og har derfor ikke noget stort naturindhold. Til gengæld har parken et stort naturpotentiale, som kan udnyttes på mange måder. Der er plads, åbne arealer, lukkede områder, læsteder, muligheder for vand osv.

Natur, oplevelser, læringssted & inspiration

Områdets karakter gør det til et oplagt sted at forbedre naturindholdet og samtidig etablere et natur-læringsrum for børn. Et læringsrum, som både kan benyttes af skoler og daginstitutioner, og som har et indhold, som voksne borgere også kan have glæde af, og hvor havejerne direkte kan hente ideer. Biotopia vil samtidig få et indhold, som øger kvaliteten i naturen i Albertslund.



Natur & Børn

Mange børn oplever i dag ikke naturen på egen krop, naturen er noget der opleves på hhv. internettet og i TV. Børnene er, som regel, klar over, at naturen er noget, man skal passe på, ofte er det noget næsten abstrakt, noget fjernt, som findes andre steder, eller noget man cykler igennem. Når børn først kommer ud i naturen, får de som regel en masse oplevelser, som f.eks. at løbe, bygge huler, gemme sig – bruge noget energi, og nogle gange også fordybelse. Der findes i dag fine og gode naturskoler og naturcentre, som gør et stort arbejde, men det er vigtigt, at skabe mange forskellige muligheder i naturen. I Biotopia vil børnene kunne opleve og fordybe sig og være med til at opbygge stedet. I Biotopia vil skoler og institutioner have gode muligheder for at bruge stedet i undervisningen

BIOTOPIA i Birkelundparken

Læringssted og naturrum

Når børn kommer ud i naturen får de større muligheder for at styrke deres udvikling. Naturen kan give bedre læring og en sundere hverdag. Børnene bliver også gladere, mere rolige og lærer at fordybe sig.

Naturrummet skal opbygges enkelt og med simple naturlige virkemidler, et sted, hvor børn kan se de små ting i den store sammenhæng, et sted, hvor der samtidigt opleves en større helhed. Et sted, som er opbygget så børnene får lyst til at eksperimentere. Samtidig skal Biotopia også opbygges, så børnene kan være med til at bygge nogle af de rent fysiske elementer i Biotopia. Her tænkes bl.a. på brændemure, og senere kvashegn og stendiger.

Biotopias placering

Den lille ellipse i Birkelundparken vil være det centrale sted for Biotopia. Her opbygges de første større elementer;

- ved/brændemur
- det frie klasselokale og
- insekthotel.

Den store slette bevares åben, dog tænkes der indplantet 3 større egetræer, skovbrynet bliver tyndet, og der skal indplantes hjemmehørende blomstrende buske, som kvalkvæd, tørst, tjørn m.m.

Området med frugttræer reetableres og underplantes med hjemmehørende urter. I "skoven" tyndes og evt. indplantes flere hjemmehørende arter som navr, spidsløn, vildæble.

Elementerne i Biotopia

Det frie klasselokale



En vigtig del i Biotopia er, at det kan bruges som læringssted for børn i flere aldre. Der etableres derfor "Det frie klasselokale" i den sydlige del af Den Lille Ellipse. Her opsættes forskellige siddepladser af naturmateriale;

- bænke af liggende træstammer og -stole af træstammer på højkant. De placeres så, der både kan arbejdes individuelt, i grupper og fælles. Her kan man sidde og tegne, sidde med sin iPad, diskutere osv.

BIOTOPIA i Birkelundparken

- Et mindre halvtag, som bl.a. kan bruges til at vise, hvordan man opbygger et grønt tag, og børnene kan følge det liv, der er på et grønt tag.

Brændemur – vedmur



Tanken med brændemuren er, at etablere et sted, hvor mange forskellige smådyr, larver, myrer, biller og svampe kan etablere sig, som de ville gøre i en naturskov. Ideen er, at man bygger en mur af ca. 1 m lange "brændestykker" i forskellig tykkelse og fra forskellige træarter med jord imellem. Træet er energi ophobet gennem mange år, denne energi frigives langsomt til de "nedbrydere" (insekter), som kommer til. Her kan man opleve kredsløbstankegangen konkret. Samtidig vil der være hulrum af forskellig størrelse til de forskellige levende væsner. Der skabes natur, som kan følges over tid, og som kan give inspiration til havefolk, og samtidig bliver muren en fin naturnær æstetisk oplevelse. I Egelund har 10% gruppen allerede etableret en brændemur (se foto th.).

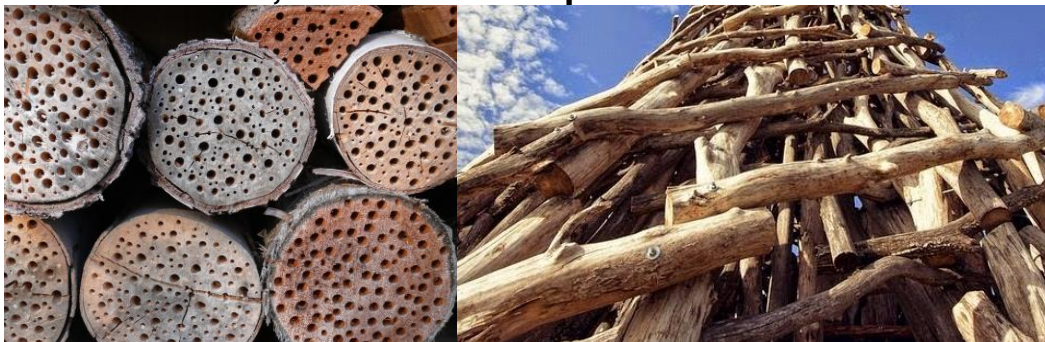
Sommerfugleland



Biotopia skulle gerne vrimle med sommerfugle. For at give gode levevilkår for bestemte sommerfugle opføres en indhegning med hjemmehørende sommerfugleplanter. Indhegningen er nødvendig, da der vil være både tidsler og brændenælder. Der vil naturligvis være adgang til området, men med et kastanjehegn er man advaret og planterne får lidt fred.

BIOTOPIA i Birkelundparken

Træinsekthotel, overlevelse & spisekammer



Der findes efterhånden mange insekthoteller rundt omkring, men her tænkes på et stort overlevelsessted og spisekammer til mange forskellige insekter som øger biodiversiteten og bl.a. tiltrækker flere fuglearter. Hotellet opbygges af træstammer som sættes sammen på kryds og tværs. Lodrette og vandrette. Der bores huller af forskellig tykkelse og dybde i stammerne.

Demonstrationsmodel til haver



Ud over det store insekthotel laves et simpelt insekthotel, som passer til haver. Placeres i åbning ind mod Svinepytten.

Blandt mange andre, kan følgende dyr have glæde af insekthotellet:

- *Guldøje* – et nyttedyr, hvis larver bl.a. æder lus og mider. De har det godt i rum med grankogler, halm og hø og små træstykker i forskellig tykkelse.
- *Vilde bier* – gode bestøvere, der har brug for rum med tagrør.
- *Mariehøns* – gode bekæmpere af bladlus; klarer sig i hø og halm.
- *Edderkopper* – ikke altid populære, men de gør det faktisk af med rigtig mange fluer og andre insekter i løbet af en sæson; kræver bare revner og spækker, som kan fås med store stykker bark.
- *Sommerfugle* – er smukke og nyttige dyr, der er meget gode bestøvere. De fleste dør efter en sæson, men enkelte overvintrer og disse kræver god beskyttelse.
- *Humblebier* – meget gode bestøvere og kan også have glæde af hotellet.

BIOTOPIA i Birkelundparken

Pindsvinebo



Pindsvin er spændende at studere, og de er med til at skabe balance i have og landskab, bl.a. fordi de spiser dræbersnegle.

Det er ideen at placere flere pindsvinebo rundt i området – halvgemt under buske i Den Lille Ellipse. De skal bygges, så man kan åbne og se ned til dem uden at forstyrre for meget. Der kan evt. være plexiglas mellem låg og hule.

Fuglekasser



I Birkelundparken er der i dag et begrænset fugleliv, det vil etablering af Biotopia rette op på. Fugle er ikke kun kønne, og synger fint, de er også nyttige i forsøget på at få en balance i landskabet. Fuglene vil få særligt gode betingelser, fordi der indplantes flere blomstrende og hjemmehørende buske, men det at opsætte fuglekasse hjælper også. Der opsættes fuglekasser til forskellige arter. Med forskellig hulstørrelse, i rigtig afstand og i rigtig højde. De placeres bl.a. i hegnet og ned mod Svinepytten.

BIOTOPIA i Birkelundparken

Vildroselund



Danmark har en del hjemmehørende vilde roser, de har stor værdi får både fugle og insekter og samtidig værdsætter mange mennesker deres udseende og duft. Det være godt at etablere en mindre lund med de danske vildroser. Roserne placeres i rummet ved siden af Det Frie Klasselokale.

Humlestolper evt. med wirer



Der opsættes stolper af forskellig højde (3-5 m), hvor der plantes humle. Humle er en staude som på en sæson vokser mange meter. Man kan følge vækst fra dag til dag, høste skud som "asparges", man kan høste knopperne til surdej og de voksne til øl.

Blomstrende enge



I Den Lille Ellipse, i området med insekthotel, skabes en mindre vild blomstereng. Denne etableres ved at arealet slås 2 gange første sæson, hvorefter afklippet fjernes. Anden sæson indplantes hjemmehørende urter, som passer til stykket. Arealet vil fremstå smukt og samtidig skabe grundlag for flere vilde bier og sommerfugle. Der skal slås stier gennem engen, så man kan komme til og fra insekthotel m.m. Det kan bl.a. være til inspiration for haveejere.

BIOTOPIA i Birkelundparken

Svinepytten



Vandhullet renoveres og bliver en stor berigelse for området. Det vil blive et spændende sted for børnene, hvor de kan undersøge vandkvaliteten og livet i vandet. Samtidig vil et fungerende vandhul have stor betydning for fugle og insekter, og det vil blive smukt for besøgende.

I forbindelse med genetablering af Svinepytten bør der fjernes en del vegetation i selve lavningen, og krattet mod Den lille ellipse bør åbnes, således at der dannes en naturlig forbindelseslinje fra Det frie klasselokale, insekthotellet og brændemuren m.m. ned til Svinepytten.

Græsset i Svinepytten skal fjernes, så man kommer ned til lerlaget, derefter bør der udlægges en ny tyk ler-membran. Selve reetableringen kræver en nøje undersøgelse, hvor professionelle inddrages. Vandhullet vil være væsentligt både lærings- og landskabsmæssigt.

Det bør overvejes om der samtidig med reetableringen af Svinepytten også kan etableres et nyt mindre vandhul eller sumpbed et andet sted i Birkelundparken, da vand vil være en vigtig faktor for at forbedre biodiversiteten.

3 egetræer på Sletten



Den store slette, i den nordlige del af Den Store Ellipse, bevares som den store åbning i landskabet med gangstier/veksler. Med tiden forbedres naturindholdet ved klipning af stykket 2 gange om året og samtidig fjernelse af afklip. Efter 2-3 år indplantes grupper af naturlige engurter for at hjælpe stykket til at blive smukkere og få et større naturindhold.

Så hurtigt som muligt indplantes 3 store egetræer for at bryde landskabet. Den geometriske ide med Sletten bevares ved at placere egetræerne i ellipsens nordlige brændpunkt.

BIOTOPIA i Birkelundparken

Frugt og eksotiske træer



Tidligere er der blevet plantet en del frugttræer og eksotiske træer – bl.a. efter renovering af fjernvarmerør i korridor mod vest over mod Herstedvester skole. Træerne er desværre ikke blevet plejet, og området fremstår uplejet med væltede træer og buske og ingen har glæde af frugttræerne. Derfor skal disse områder renoveres, det skal vurderes, hvilke træer, der er værd at bevare, de væltede træer skal flyttes ind i "skoven" og blive til mad for svampe, mikroliv og fugle. Græsset omkring træerne skal fjernes, og der skal plantes et bunddække af flerårige danske urter. Der skal evt. indplantes enkelte nye sunde frugttræer.

Skovbryn omkring Sletten



På afstand ser skovbrynet nogenlunde ud, men ved nærmere eftersyn er bevoksningen meget ensidig. Det består primært af danske birk og mange himalayabirk og enkelte buske. For at fremme biodiversiteten vil det være formålstjenligt, at fælde nogle af birketræerne og enkelte buske. Derefter skal der indplantes flere hjemmehørende buske som kvalkved, tørst, tjørn, benved, dunet gedeblad med flere. Denne uddynding og nyplantning vil også gøre randbeplantningen smukkere.

Fremtiden

Biotopia er tænkt som et dynamisk projekt, som hele tiden vil udvikle og ændre sig. Når brugergrupperne kommer i gang med at benytte Biotopia, vil der være elementer, som skal ændres, og måske (forhåbentlig) opstår der behov for nyt. Ligeledes vil "10% gruppen" hele tiden hente inspiration og komme med nye initiativer. Allerede på nuværende tidspunkt er der ideer om at opbygge, kvashegn og stendiger, som kan have stor biologisk betydning, og som kan være lærerige opbygningsprocesser for både børn og voksne.

BIOTOPIA i Birkelundparken

Pleje og pasning

Alle elementer i Biotopia bliver planlagt, så der er minimal pleje. Og den pleje som anvendes vil i sig selv bidrage til større biodiversitet. Af ekstra pleje foranstaltninger er, at afklip samles op og fjernes ved de årlige græsklipninger på Sletten.

Tilsyn med brændemur, insekthotel fuglekasser m.m. kan fortages af "10% gruppen".

Det, som vil kræve ekstra omkostninger, vil være oprensning og reetablering af Svinepytten.

Næsten alle elementer i Biotopia laves af naturmateriale og hvis kommunen senere beslutter at nedlægge Biotopia, vil det ikke kræve særlige omkostninger, da det meste materiale vil blive omsat naturligt, hvis det ikke plejes og vil ikke komme til at se grimt ud.

Der udarbejdes en rapport om den praktiske etablering og pleje af Biotopia.

"10 % gruppen" - Gruppen for 10 % mere natur i Albertslund
Albertslund, den 28. februar 2017